

A TENGERPART

NAPILAP.

IV. évfolyam.

FIUME, Vasárnap, 1907. szeptember 22.

213. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

RIVASZÁPÁRY, ADRIA-PALOTA.

TELEFON 224. SZÁM.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A fiumei magyar színészet.

A tavasszal nyolcadszor fognak megnyílni a Ciotta-utcai színház kapui a magyar előadó művészet előtt s mi, itt élő magyarság alig merünk bizni abban, hogy a magyar kultúra terjesztésének ez a kiváló eszköze el fogja-e végezni azt a komoly munkát, amelyre hivatva van és amely közelebb visz bennünket kitértől célunkhoz.

Azt az általános, szeretettel teljes lelkese-
dést, amely 1901 május 9-án a magyar színé-
szet fiumei bevonulását kísérte, azóta évről-évre az ideges türelmetlenség váltja fel Fiumé-
ban attól való örökös félelmükben, hogy a
magyar színészet nemcsak művészi eredmé-
nytelenségnek, amit mi is csakugy mint a legtöbb
magyar vidéki központ — sajnos megszoktunk
hanem zavaroknak, kellemetlenségeknek és kí-
nos fiaskónak lesz az okozója. Ebben a hely-
zetben vagyunk ma is, amikor várjuk a po-
zsonyi döntést: *Ki kapja meg a pozsonyi szin-
házat, és vele a fiumei előadások jogát?*

Sajnos, nem adatott nekünk, fiumei kö-
zönségnek a jog, hogy a pozsonyi választásba
beleszólhassunk. Nekünk nincs színházi bizott-
ságunk, nincs műpártoló egyesületünk, nekünk
csak ehhez van jogunk, hogy elmehessünk az
előadásokra.

Pozsony város színházi bizottságához és
közönségéhez kell tehát szólnunk akkor, ami-
kor legalább konszultatív meghallgatást kérünk
a pályázók felett való döntés küszöbén. Ehhez
már talán jogunk is volna, mert Fiume tud-
valevőleg a legjobb nyári állomása a magyar
vidéki színészetnek s így a mi támogatásunk
jelentékenyen segíti a pozsonyi színház érde-
két.

Meghallgatásunk pedig annál is inkább
mértányos, mert színházi tekintetben teljesen
azonosak az érdekeink a pozsonyiakkal, ahol
a német színészet közelsége miatt csakugy kell
örködni a hazai kultúra szükségleteinek meg-
felelő kielégítésén, mint nálunk, ahol a magas
nívón álló olasz művészet előtt, erőnk javát
óhajtjuk állandóan bemutatni.

A pozsony-fiumei színházterületnek lehetőleg
nagy koncepció u színházgatóra van szüksége.
Olyanra, akinek képzettsége, gyakorlati ismeretei
és multja biztosítottak nyújthatnak a fejlődés
számára. Eppen ezért — szerintünk — nem
szabad kísérletezni olyan direktorokkal, akik
szükségletek, művészi képességek híján valók
vagy küzdéshez szokottak. A Fiumében — és
Pozsonyban is — sikerrel járt színházgatók,
ugy tudjuk nem nyerhetők meg a kerület szá-
mára, mert egyéb szerződések tartják őket tá-
vol tőlünk. Az újak között tehát józanul, ész-
szerűen csak egy választatunk helyesen, ha a
pályázók direktorok egyéni súlyát tesszük
mérlegre.

Örömmel konstatáljuk, hogy Vidor Dezső
a m. kir. opera rendezője a pályázók között
szerepel. Vidorról tudjuk, hogy nagy képze-
tességű ember, kiváló rendező, jó adminisztrátor
— ezért tavaly küldte őt a kormány Pozsonyba az
Andorffy-bajok rendezésére — és ezenkívül is-
mert neve van a művészetben csakugy mint a
színházi irodalomban. Ide tartozik annak meg-
emléítése is, hogy felesége Molnár Rózi a bu-
dapesti nemzeti színház művésznője s így arra
nézve is van garancia, hogy az ő igazgatása
alatt megszűnik a drámai műfaj a mostoha
gyermek szerepét játszani. Vidor Dezső fiatal-
ember, mindössze tizenöt éve, hogy tanulmá-

nyait befejezve a színpályára lépett, tetterős,
ambiciózus, képzett és széleslátókörű színházi
ember. Éveken át működött mint bonvivant
színész és rendező vidéki társulatoknál, majd
Budapesten a Magyar Színház rendezője lett
Beöthy László igazgatása alatt, ahonnan a m.
kir. Operához hivatott meg rendezői minőség-
ben, amely tisztének mindenki meglepedésére
teljességgel megfelel.

Ezek az adatok kétségtelenné teszik, hogy
ugy nekünk, mint a pozsonyiaknak kapva kell
kapnunk az alkalmon, hogy Vidor Dezső haj-
landó a mi közös kerületünk színi igazgatását
elvégezzék. Szóljanak bármilyen körülmények a
többi pályázók egyike-másika mellett, Vidor
Dezső pályázatának feltétlen előny biztosítandó.
Annai vajadás és még több kellemetlenség
után, amely ezt a színházterületet az utolsó évek-
ben érte, nem szabad holmi személyes tekinte-
teknek érvényesülni. Az ügy szeretete és szük-
ségletei vannak most az előtérben s nem en-
gedhető meg többé a kockázat. Elég volt eb-
ből. *Mert még egy fiaskó és a fiumei állomás
megszűnik tényezővé lenni a magyar színészet
nyári szezonja számára.*

Ezeket ajánljuk a pozsonyiak szíves fi-
gyelmébe és bízunk benne, hogy nem szől-
tunk hiába. Pozsonynak és Fiumének meg
kell értenie egymást, amikor közös ügyünkről:
a magyar kultúra érdekeiről van szó.

Hamisítják

az élelmiszereket.

Köztudomásu dolgok. — Amiről a ható-
ság nem akart tudni. — Most azonban ki-
derült. — De nem Fiumében, hanem
Nagyváradon.

A fiumei fűszermalom hamisításai.

Vizsgálat, vizsgálat!

A fiumei élelmiszer megfontok ellen ed-
dig hiába küzdött a közönség és a sajtó. A
hatóság bizony keveset törődött azzal, hogy a
fiumei piacon minő élelmiszerek kerülnek for-
galomba. A leikiismeretlen kereskedők, akik
nem elégednek meg a rendes haszonnal, ha-
nem az élelmiszereket különböző módszerekkel
megrontják, idegen anyagokkal vegyítik, eddig
nyugodtan üzhették kised műveleteiket, a ha-
tóság nem próbált tudomást venni róluk. Ha
pedig mégis bajba került valamelyik hamisító,
a rendőrség nagyon is enyhén bánk el vele.
Egy kis pénzbírsággal sújtotta s ezzel meg-
volt oldva az ügy. A pénzbüntetésen felül még
a nevüket sem hozták nyilvánosságra, hogy a
közönség legalább tájékozódhassék a felől,
hogy hol szabad és hol nem szabad vásárolnia.
Ezzel azonban egyebet is elért volna a ható-
ság. A kereskedők okulva egyesek ballépésé-
nek szomorú következményein, ovakodnának
hasonló dolgokat elkövetni.

A fiumei élelmiszer megfontokat azonban
a hatóság egy ízben sem leplezte le. Így ki-
terjeszthették működésüket nemcsak Fiuméra,
hanem az ország minden részére. Legalább
arról tesz tanúságot az a körülmény, hogy
Nagyváradon rájöttek arra, hogy a fiumei fű-
szermalom örömei hamisítottak s keverve
vannak különböző idegen anyagokkal.

A fiumei hamisítást tehát a nagyvárad
rendőrségnek kellett kideríteni, bárha ugyanaz a

a cég bizonyosan a fiumei kereskedőket is el-
látja a hamisított cikkeivel. Csak hogy a mi je-
les rendőrségünk nem tud örködni a polgár-
ság egészsége és élete fölött.

A nagyvárad esetről a következőket je-
lenti tudósítónk: Nagyvárad több fűszerüzleté-
ben egészségtelen áruk kerültek forgalomba. A
rendőrséghez hetekkel ezelőtt feljelentés érke-
zett, hogy egészségtelen, veszélyekkel, fenyegető
fűszereket használnak a nagyváradiaiak a főzés-
hez. Vagy a kereskedők vagy pedig a gyárosok
olyan visszaéléseket követnek el, melyek nem-
csak szörványosan felbukkanó betegségeknek,
hanem kiterjedtebb járványoknak előidézői le-
hetnek.

A rendőrség a beérkezett feljelentések
nyomán azonnal hozzálátott annak a kikutatá-
sához, hogy milyen forrásból árasztják el Nagy-
váradot hamisított és romlott fűszerekkel. A
nagyvárad rendőrség ezért heteken keresztül
vizsgálat alá vette azokat az árukat, amelyek a
nagyvárad kereskedőkhöz vasuton érkeztek. A
megfigyelés eredménynyel járt. Nagyobb-
mennyiségű fahéjszállítmányt találtak, melyek
a tisztí orvosok előtt is rendkívül gyanusaknak
tűntek föl. A lefoglalt csomagokat tehát elküld-
ték a debreceni vegyvizsgáló intézetbe elem-
zés végett. A vizsgálatot Debrecenben sürgősen
el is végezték s az eredményről tegnap értesít-
tették a nagyvárad rendőrséget. A vizsgálat
ezek szerint kiderítette, hogy a szállított fahé-
használatlan, idegen anyagokkal meg van
hamisítva, s az egészségre káros hatású.

A fahéj mind a Fiumei fűszermalom
produktuma. A rendőrség ennek alapján az
összes árukat elkobozta s elkobozza ezután is
Fiumei fűszermalom minden szállítmányát. Az
iratokat egyben átteszi a fiumei rendőrséghez a
további eljárás megindítása céljából.

A fiumei rendőrség tehát tádomást sze-
rezhet ezennel, ha a hivatalos átiratot Nagy-
váradról még meg nem kapta, hogy a fiumei
fűszermalom veszedelmes hamisításokat követ
el, amelyek veszedelmesek az emberekre nézve
és súlyos betegségeknek lehetnek az okozói.
Ennek alapján a fiumei rendőrségnek meg
kell indítania a vizsgálatot, amelynek nemcsak
a fűszermalomra, hanem az összes fiumei ke-
reskedőkre kell kiterjednie. Mert kétségtelen,
hogy több helyütt is forgalomban vannak ezek
a veszedelmes hamisított élelmiszerek. A rend-
őrségnek ezzel egy pillanatig sem szabad
késnie, nehogy ezáltal a vizsgálat meddővé
váljék. Elvégre itt nemcsak hamisításról, hanem
a fiumei nagyker skedelem tekintélyének alá-
ásásáról van szó. Ha a hatóság tovább is té-
lenül nézi a hamisítók garázdálkodását, előbb-
utóbb oda jutunk, hogy az ország kereskedői-
nek bizalma meginog a fiumei behozatali
cégek iránt és szükségletüket nem Fiumében,
hanem Triesztben, avagy külföldön fedezik.

A nagyvárad rendőrség vizsgálatána: fé-
nyes eredménye nagy meglepedést keltett
egész Nagyváradon. Egy ottani lap, a „Nagy-
várad Napló” a többek közt a következőket
írja:

„A nagyvárad kereskedők körében a ha-
misítás felfedezése természetesen nagy megüt-
közést keltett. Ok mindannyian teljes jóhisze-
mőséggel szereztek be az árukat és sejtelmük
sem volt arról, hogy ilyen kiterjedt hírnevű
cég portékáival hamisított árut adnak a vevő-
közönségnek. Belátta ezt a rendőrség is s ezért
sem a kereskedők neveit nem publikálja, sem
ellenük megtorló intézkedést nem tesz.”

Ugyanez a lap ezután a nagyvárad rend-
őrség iránt fejezi ki elismerését, amelynek fi-

gyelme kiterjed még a fűszerhamisításra is. E sorokat olvasva bizonyos irigység támad bennünk. Nagyvárad lapjaink ime abban a szerencsés helyzetben van, hogy elismerő sorokkal aldozhat a nagyvárad rendőrségnek, amely meg tudta akadályozni, hogy a fiumei fűszermalom tovább is eláraszsa az ottani piacot méregtartalmu örleményeivel. Milyen szívesen követnők a nagyvárad újságát a dícséretben, milyen készséggel sietnénk elismerésünkkel adózni a fiumei autonómrendőrségnek, ha legalább egyszer adna reá nekünk módot, valami jeles tettel.

A nagyvárad lap végezetül azt írja, hogy

a fűszerkereskedőket nem lehet büntetéssel sújtani, hanem le kell rántani a *külföldi cég* kálódásairól a leplet. Fiumét tehát Nagyváradon külföldnek tekintik, ami egyébiránt nem is csoda, mikor tudjuk, hogy *Fiumében is külföldnek tekintik Fiumét.*

A fiumei rendőrség vizsgálatának eredményét a fiumei közönség bizonyosan érdeklődéssel várja. Attól tartunk azonban, hogy a jeles testületet ezuttal is cserben hagyja a rendőri buzgalom s a vizsgálat eredménye — *egy aktasomó lesz.*

UJDONSÁGOK.

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület tegnap délután 6 órakor tartotta a nyári szünet után első ülését. Vio Ferenc dr. polgármester ezen az ülésen nem elnökölt, miután a királyi megerősítése még mindig nem történt meg. Az első ülésen ezért a szokástól eltérően Luppis A. F. alpolgármester elnökölt. Elmaradásukat igazolták Bellen, Eidlitz és Smoquina városatyák. A jegyzőkönyv felolvasása után az elnök jelenti, hogy az összes városi bizottságok megalakultak, majd közli a rappresentával, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a város 1907. évi költségvetését. Ezután Ossoinack János, a rappresentanza főbőhoca szólal föl s egy füst alatt öt interpellációt terjeszt be. Az interpellációban szó van utasabályozásról, kutyákról, városi telkek parzellázásáról. A sok interpellációtól bizonyosan megdöbben volna Luppis elnök ur, ha nem tudja, hogy az interpellációt Ossoinack ur üres kedvtelésből üzi. Az interpellációkra az elnök a képviselőtestület egy legközelebbi ülésén fog válaszolni. Ezután Martich Angelo új autonóm városatyá interpellál egy adminisztratív ügyben. Majd ismét Ossoinack János szólal föl. Utána Superina interpellál a *Villa Giuseppe* megvásárlása dolgában. Az elnök az interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy a bizottságok tárgyalnak ez ügyben és reméli, hogy a tárgyalások eredményei a városra kedvezőek lesznek. Az interpelláló a választ tudomásul vette. Ezután a városi szegényháznak kórházzá való alakításának kérdését tárgyalják. *Brusa* Armin nem helyesli, hogy a szegényektől elveszik a szegényházat s azt más célra használják. Meichner a mellett kardoskodik, hogy semmi akadály sincs annak, hogy az új szegényházból kórház legyen. *Stupicich* kérde, hogy mikor készül már el teljesen a szegényház. Igaz-e hogy még nincs se víz, se villany világítás benne. *Bescocca* városi mérnök kijelenti, hogy az új épület lakhatónak nyilvánították. A kérdéshez hozzászól *Grossich* dr. *Meichner*, majd *Vio* Ferenc dr. polgármester, mire Meichner javaslatát fogadták el a szegényháznak kórházzá való alakítására nézve. Ezután egész sereg kisebb ügyet intéztek el, mire az ülés este 8 órakor véget ért.

— **Városi muzeum és könyvtár.** A városi muzeum és könyvtár ellenőrző bizottsága tegnap délután tartotta első ülését, amelyen Luppis A. L. alpolgármestert elnökké, *Dalmartello* Artur városi tanfelügyelőt titkárrá választották.

— **A fiumei társadalomtudományi kör** holnap vasárnap délelőtt tartja saját helyiségében évi közgyűlését.

— **Megbüntetett kivándorlók.** A rendőrség 11 magyar és horvát kivándorlót, akik hamis utlevelekkel akartak Amerikába jutni, egy napi elzárásra és két-két korona pénzbírságra ítélte.

— **A szomszéd királyság tengerésze.** Az olasz kormány programjában, amely most az őszi ülészek alatt újból szóba került, érdekes reformok szerepelnek. Az olasz kormány egész sereg törvényjavaslatot fog az olasz kamara elé terjeszteni. Bennünket főképpen az a törvényjavaslat érdekel, amely a kereskedelmi tengerészet fejlesztését célozza, amelyet szintén ebben az évben akar törvényerőre emeltetni a kormány. Hatalmas összeggel *szubvencionált nagy tengerhajózási vállalatot* akar a törvény letesíteni, amelynek óriási hajóparkja feleslegessé teszi az olasz kereskedelemnek, hogy forgalmát idegen lobogó alatt járó gőzösökkel bonyolítsa le. Hírlik, hogy a génuai „*Navigazione Italiano*” lesz ennek az államilag segélyezett nagy társaságnak a bősége. Ha valóra válik a terv, úgy különösen a német hajóvállalatok fognak miatta érzékeny veszteséget szenvedni.

— **Egy magyar munkás balesete.** *Szocsics* János 32 éves mezővári illetőségű munkást a „*Dalmacia*” gőzösnél munka közben baleset érte. Egy nehéz vastárgy a ballábára esett és súlyosan megsebesítette. A mentők vették ápolás alá és a kórházba szállították.

— **Vasutasok a Brioni szigeteken.** A vasutasok országos szövetségének fiumei kerülete e hó 22-én, a Magyar-horvát hajóstársaság egyik gőzösevel kirándulást rendez a Brioni

A vörös kiáltás.

Amit rég kívántunk.

Most a munkások követelnek. — Meg kell hallgatni őket. — Mi következik ezután?

Már két éve hajtogatjuk, hogy a fiumei megélhetési viszonyok a romlásba viszik a polgárságot. A lakás rettenetesen drága, az élelmet a kartellisták drágítják meg, eltekintve attól, hogy a fogyasztási adó is tetemesen növeli az amugy is magas árakat. A kenyér is drágul egyre s előbb-utóbb oda jutunk, hogy a szegény kis jövedelmű ember kénytelen lesz menekülni Fiuméből, nehogy a lakás és élelmiszer uzsora áldozatává legyen.

Az állapotok orvoslását régóta követeljük. Eddig azonban seholy sem hallgattak meg bennünket. A kereskedő nyugodtan folytathatta manőverjét a zsebünk ellen, a háziur a nagy drágaság közepette is fölemelhette a házbért, szóval minden vonalon folyt a kizsákmányolás, amiben kivette részét a város is, amely egyre emelte a fogyasztási adókat.

Az állapotok súlyos voltát természetesen a szegényebb munkásosztály érzi a legjobban. A munkásság is fölemelte több ízben tiltó szavát. Két népgyűlést is akart már ez ügyben összehívni, amelynek megtartását azonban a rendőrség nem engedte meg.

Most megszólalt a fiumei munkásság a papíron. Piros betűk kiáltanak segítségért a városi hatósághoz és az államhoz, hogy segítsen már a tarthatatlan állapotokon. A munkások először kértek, most már kiáltanak. Hogy mi következhetik ezután, arra el lehetünk készülvé. Annyi bizonyos, hogy ehhez már rendőrség is kellene, ami pedig Fiumében tulajdonképpen nincsen.

A munkások felhívása magyar nyelven így hangzik:

Eltársak! Munkások! Polgárok!

Már rég ideje, hogy az internacionális kapitalizmus kizsákmányolása mindinkább érzhetőbbé válik!

Eltársak! Munkások!

Ugy a központi kormány mint a helybeli hatóság sem törekedik arra, hogy sorsunkon segítsen. A kormánynak például esze ágában sincs, hogy a hus behozatala szempontjából más államokkal kereskedelmi szerződéseket kössön.

Más oldalról pedig nem veszitek észre, hogy a városi fogyasztási adó is megtette ama rettentő pályafutását, ahol többé vele meg nem birkózhatunk! Amikor egy részről ezt látjuk, míg a másik részről a közvagyonnak, az állam pénzének oktan elpocsékolását tapasztaljuk (a hadi költségvetés 50 millió ágyú tétele), míg magunkat és családunkat csak nagy erőfeszítéssel tudjuk az éhenhalástól megmenteni, ne a sorsot, s ne azokat gyalázzuk, akik elnyomóink, hanem saját magunkat kárhóztassuk azért, hogy még nem ébredtünk a bennünk szunnyadó hatalmas erő tudatára, amelynek életre keltésével ez örökös elnyomásnak véget vethetünk!

Igy vagyunk az élelmiszerekkel! A lakás mizériákról azonban jobb, ha nem is beszélünk.

Mi azonban, ha nem is a városi tanács, de az abban ülő *szociálista* városi képviselőink lelkiismeretességében bizunk, hogy legalább ők

fel fogják emelni tiltó szavukat az embertelen kizsákmányolás ellen, hogy nyomorúságos helyzetünkön segítsenek!

Eltársak! Munkások!

A rabbiincsek már elviselhetetlenek, s ha sem a kormány, sem pedig a városi hatóság nem fog azoknak a sorsával törődni, akik véres verejéssel szerzik meg a maguk és mások kenyerét, akkor a nyomasztó helyzet természetesen kifolyásából kénytelenek leszünk újabb és újabb bérkövetelésekkel előállni, hogy nyomorúságunkon időről-időre némileg segítsünk!

Nem csak egyes szakmák, hanem a város összes munkássága érzi e bajok nyomasztó hatását!

Eltársak! Munkások!

Legyetek még egy ideig nyugton, s ha tényleg meggyőződtek a kormány és városi hatóság rosszakaró nemtörődömségéről, akkor határozatok el magatokat a legvégső lépésre, mert jobb lesz akkor talán a testvérgyilkoló golyó által meghalni, mint továbbra a „*modern*” társadalmi spekulánsait és parazitáit véres munkánkkal kitartva, lassan sorvadni és elhullani.

Éljen az internacionálizmus!

Éljen a szocializmus!

Éljen a társadalmi forradalom!

A szociáldemokrata párt vezető-bizottsága.

A felhívás tartalmával teljesen egyetértünk, az „*Éljen az internacionálizmus*” jelszó kivételével, amit sohasem fogunk aláírni. A munkások elvégre az állam kötelékébe tartozóknak kell, hogy vallják magukat. Ettől az államtól kérnek orvoslást a súlyos és tarthatatlan állapotokra s ez az állam csak úgy orvosolhatja sérelmeiket, ha fiaiknak vallják magukat. Az internacionális jelszó cseppet sem helyén való akkor, amikor kenyeret követelnek. Az internacionálizmus nem fog nekik egy falat kenyeret sem hozni.

A felhívásnak még egy pontjába is csuszott valami kis hiba. Arról szól ez a pont, hogy a munkásság bizik a *szociálista* városi képviselők lelkiismeretességében, hogy fel fogják emelni tiltó szavukat az embertelen kizsákmányolás ellen. Mi nem hiszük ezt, mert a két *szociálista* rappresentantében nincs meg a garancia erre nézve. Először is nem lehetnek szószólói a munkásság érdekeinek már azért sem, miután az utonon-klikkhez tartoznak. De máskülönb is ebben az esetben azt fogják tenni, amire a magyar rappresentanték szolgálták nekik jó példával: *hallgatni fognak, a mikor meg kellene szólalniok.*

A városi hatóság és a kormányzáság jól teszik, ha sürgősen hozzálatnak a munkások bajainak orvoslásához, nehogy beváltsák azt a fenyegetésüket, amit a vörös kiáltás tartalmából kivehetünk!

szigetekre. A kirándulók 22-én reggel 8 órakor indulnak el Fiuméből és Póla érintésével jutnak a természeti szépségekben gazdag szigetekre, ahonnan éjjeltájban érkeznek vissza Fiuméba. Már eddig is sokan jelentkeztek a kirándulásra úgy Fiuméből, mint a vidékről. Akik még nem jelentették be magukat, forduljanak Fodor Ármán máv. ellenőrhöz, vagy Földes Gyulához az állomás feladási pénztárnál. Részvételi díj 4 korona.

Különlegességek kedvelőinek figyelmébe! A közönség figyelmét a lapunk mai számában közzétett hirdetésre e helyen is külön felhívjuk. A hirdetés jelzi, hogy a korzón egy különlegességi üzlet nyílt meg csokoládé-árakban és pörkölt kávéban. Örömmel regisztráljuk, hogy a helyi piacon van egy üzlet, amely helybeli gyáraink készítményeit árusítja és háziasszonyainknak lehetővé teszi, hogy a csokoládégyár valóban kitűnő különlegességeit mindig friss állapotban és gyorsan beszerezhessék. Ez eddig nem volt lehetséges, mert fumei üzletembereink lokalpatriotizmusa — sajnos — nem nagy és ők nagyrészt idegen árut vásárolnak, noha mindenki, aki a fumei készítményeket ismeri, tudni fogja, hogy a más helyről való behozatal teljesen fölösleges. Kötelessége volna minden fumei háziasszonynak ezen vállalkozást támogatni, amely feladatául tüzte ki, hogy fumei gyártmányokat árusít. Hisz ezáltal közvetve száz és száz munkást és munkásnőt juttatnak fumei gyáraknál biztos keresethez.

Ahol a jó mustot mérik. Az óvárosban az *Alla Cattina* vendéglőben, a St. Vito templomtól balra, mint minden esztendőben, az idén is kitűnő saját termésű mustot mérnek. Magyar kiszolgálás!

Valóságos tolongás uralkodik a pécsi iparkiallítás „Alexin” pavillonja előtt. Az ott sült „Alexin” pecsenyék és „Kalács-Alexin” sütemények annyira kedvelté váltak, hogy a közönség kielégítésére a pavillont kibővíteni voltak kénytelenek.

Cirkuszlovak árverése. A fumei állomásfőnökség közhírré teszi, hogy a fumei állomáson, a Rámpán túl e hó 23-án délelőtt 9 órakor *hat darab* kitanított cirkuszlovat fog-nak elárverezni.

Harmadik kirándulás a Brioni szigetekre. Folyó hó 23-án hétfőn, a Magyarhorvát teng. gőzh. r.-társaság még egy kirándulást rendez a „Tatra” nevű diszes és gyors gőzösével a Brioni szigetekre. Indulás Fiuméből reggel 7 óra 45 perckor, visszaérkezés Fiuméba körülbelül este 9 órakor. Menetár oda és vissza személyenként 10 korona.

Birkózó és torna esték. A Fumei Athletikai Club ezentúl minden kedden, csütörtökön és pénteken este a gimnázium tornatermében este fél 8 óratól birkózó- és tornagyakorlatokat tart *Kiss Imre* tornatanár ismert magyar bajnok vezetésével.

A zálogházban árvereznek. A fumei zálogház igazgatósága közhírré teszi, hogy október 17-én délelőtt 9 órakor árverezni fogják azokat a tárgyakat, amelyekre egy év óta nem fizettek kamatot. Az értéktárgyakat az árverés napjáig ki lehet váltani.

TÁVIRAT. TELEFON.

A belügyminiszter és a választói reform.

Kiválás a függetlenségi pártból.

Egy képviselő halála.

Tűz a déliavasuti pályaudvaron.

Nagy tüzvész.

A belügyminiszter és a választói reform.

Budapest, szept. 21. A választói jog reformjával kapcsolatban ellentmondói hírek keringenek mindenfelé. *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter, hogy a különböző találgatásoknak véget vessen, egy hírlapíró előtt kijel-

lentette, hogy el van tőkével arra, hogy a törvényjavaslatot *már legközelebb a ház elé terjeszti.* A javaslat dolgában a miniszter már határozott s a legközelebbi minisztertanácson *elő fogja azt terjeszteni.*

Kiválás a függetlenségi pártból.

Budapest, szept. 21. *Luby Géza* Szatmárnémeti országgyűlési képviselője ma egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy ha a függetlenségi párt belemegy a kiegyezés megkötésébe, *kilép a párt kötelékéből.* Léhet — ugymond — hogy néhány elégedetlen képviselő bent marad a pártban, annyi bizonyos, hogy a kiegyezés megkötése esetén legalább *tíz képviselő kilép a függetlenségi pártból* és megalakítja a *független radikális pártot.*

Egy képviselő halála.

Budapest, szept. 21. *Fáy Kálmán* országgyűlési képviselő ma meghalt.

Tűz a déliavasuti pályaudvaron.

Budapest, szept. 21. A fővárosban ma nagy riadalmat keltett az a hír, hogy a déliavasut pályaudvara lángokban áll. A tűz oltására kirendelték az egész tűzoltóságot, amelynek azonban kevés dolga akadt, mert a tűz csak kezdő stádiumban volt egy pincében. Rövid ideig tartó munka után sikerült a tüzet eloltani. Ha a tüzet idejében nem veszik észre, az egész pályaudvar elpusztult volna.

Nagy tüzvész.

Mármarosziget, szept. 21. Hosszuzemőn tegnap éjjel nagy tűz támadt, amely 25 házat és több melléképületet pusztított el. A kár meghaladja a 300.000 koronát.

Scott-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, gyógyítja és erősíti a tüdőt.

Köhögést és meghűlést

bármily makacs és hosszadalmas is legyen az, a SCOTT-féle Emulsió gyorsan megszüntet. Még a sorvadásos betegeknek is könnyebbülést szerez a SCOTT-féle Emulsió, feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle másodszor vedjégyet — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Felelős szerkesztő: *Murai Jenő.*

Szerkesztő: *Korcsmáros Rándor.*

Kiadótulajdonos:

„A TENGERPART” lapkiadó vállalat.

Egyedüli magyar konyha Fiumében.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Szápary rakpart az Adria-palota mellett.

• VENDÉGSZOBÁK OLCSÓ ÁRBAN. •

KALOGEN

BRÁZAY.SÓSBORSZESZ FOGKRÉMA LEGJOBB

WEISS M.

NAGY ÁRUTERMEI FIUME, Corso II.

Az őszi és téli idényre

óriási készleteink érkeztek minden osztályban. Minthogy a legjelentékenyebb gyárak készítményeinek kizárólagos elárúsítása cégünknek van fentartva és tekintettel ama óriási mennyiségekre, melyeket trieszti házukkal egyetemben vásárolunk, módunkban van a legjobb minőségeket a legmérsékeltebb áron ajánlani.

Selyem- és gyapju-szövetek.

Brünni szövetek divatos színek, 120 cm. magas 60 krajczár.

Cheviotte nagy választékban 55 krajczártól feljebb.

Igen szép kamarn szövetek, divatos színek 65 krajczártól 4 frt 50-ig.

Angol szövetajdonságok 78 krajczártól feljebb.

Szőnyegek és hutor-szövetek.

Szővetfüggönyök (pároneknt draperiával) 1 frt 10-től 36 frtig.

Legfinomabb axminster szalonszőnyegek 200x300 22 frt 50 kr.

Valódi argaman szőnyegek 200x300 (míg a készlet tart) 42 frt.

Szmirnaszőnyeg-utánzatok 200x300 6 frt 90 kr.

Futószőnyegek a legnagyobb választékban méterje 20, 28, 38, 50 krajczár, egészen 4 frt 50-ig.

Alkalmi vétel: Hímzett pliszasztalborítók 7 frt 50 kr.

Barchendek.

Velour flanellette, garantált színek, óriási választékban méterje 25 krajczár.

Flanel-barchend barchendek, elsőrendű minőség, sötét színek, 25 kr.

Gyapju flanel, gyönyörű minták méterje 42 és 65 krajczár.

Ezenkívül legfinomabb csikos és koczkás barchendek ruháknak, valamint barchend-pique.

Ajánlunk ezenkívül a legelső magyar és osztrák gyárakból fehérnemű-vásznakat és asztali készleteket.

Alkalmi vétel: Tapestry futószőnyegek gyapjuból, méterje 1 frt 35 kr.

Női- és férfi-fehér-nemű.

Egy nagy tétel chiffon-nőing 1 frt.

Finom chiffon női alsószoknyák, gazdag hímzéssel 1 frt 25 kr.

Menyasszonyi kelengyék jutányos áron készíttetnek ki.

Chiffon férfingek, jó minőség 1 frt 70 kr.

Fehér férfi-hálóingek legfinomabb kretonból 1 70 kr.

Rendkívüli választék csipkékben, hímzésekben, csipkeszövetekben és valamennyi díszaruban. Gyönyörű női blúz-ajdonságok, női konfekciók, kötények nők és gyermekeknek és a legválasztékosabb fehérneműk gyermekeknek.

Téli trikók.

Bolyhos trikót-íngek férfiaknak drbjá 75, 90 kr, 1 frt 30 és feljebb.

Bolyhos trikót-alsónadrágok férfiaknak darabja 85 kr., 1 frt és feljebb.

Férfi- és női trikót-alsóingek, kiváló jök 65, 75 kr. és feljebb.

Fekete és színes női harisnyák 35 krtól feljebb

Ezenkívül a legjobb minőségű tiszta gyapjutrikók, harisnyák, fűzővesszők, file d'Écot cikkek s legfinomabb selyemtrikók.

WEISS M.

NAGY ÁRUTERMEI

TRIESZT. FIUME, CORSO II. BECS, I. Gungazagasse 14.

Szabott árak! Szabott árak!

A FIUMEI NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Fiume, Via Andrassy 1. szám, 1. emelet,
elfogad takarékbetéteket takarékkönyvecskékre, tiszta 4% kamatozás mellett.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
betétkönyvek és folyószámlák után

4 1/2% netto kamatot

terít meg feleinek.

A járandékadót a bank önmaga viseli.

Gépápoló

Lehetőleg tanult lakatos, azonnali alkalmazást talál a Kőbányai polgári serfőző fiumei jéggyáránál, Via Ciotta 18.

A „De la Ville“ kávéházban

ma és minden este
BARCA JENŐ

kaposvári jeles cigány zenekara

hangversenyez.

BUTOROZOTT SZOBA

utcai 2 ablakos egy vagy két ur részére teljes ellátással — lakás és ellátás összesen havi 45 frtért — azonnal kiadó. — Cím: Via Risorta 62 (rég. szám 365.) I. em. balra.

ÚJ FÉRFIRUHA TEREM.

FIUME, Corso 7. II. em.

Alulirott, a Wenitzky-féle férfiruha-terem eddigi első szabásza önálló

férfiruha termet nyitottam

Corso 7. sz. alatt (II. emelet).

Tizenöt évi szabászi multam, melyből 4 évet Fiumében és 11 évet Budapest legelső férfiruha termeiben töltöttem, kezdek munkám és zabásom kitűnő voltaért.

Legujabb valódi angol és hazai szöveteim máris raktáron vannak és kérem a n. é. közönség szives mielőbbi látogatását.

JUTÁNYOS ÁRAKAT SZÁMITOK.

Mély tisztelettel

SCHENK LAJOS,

Corso 7. II. em.

Egy már bejelentett, biztos jövedelmet ígérő szabadalomhoz, mely mindentféle szeszes ital kiméréséhez nélkülözhetetlen

társat keresek.

Szükséges tőke 1000 korona.

Lehetőleg írásbeli ajánlatok „Szabadalom” jellegével a kiadóhivatalba czimzendők.

LEGHATÁSOSABB
KOKUSZVAJ
TELJESEN PÓTOLJA A
TEA-VAJAT
FŐZÉSHEZ SÜTÉSHEZ KIRÁNTÁS-
TÁSNÁL ÉS SZARVATÓRÁS-
NEM AVASODIK
KÖNNYŰ ENGEDÉLYESSÉRT
ORVOSI AJÁNLVA
CSAK E VED JEGYGYEL

ELLÁTOTTY ÖMAGOT
MEGADUNK EL!

LEGHATÁSOSABB
KOKUSZVAJ
TELJESEN PÓTOLJA A
TEA-VAJAT
FŐZÉSHEZ SÜTÉSHEZ KIRÁNTÁS-
TÁSNÁL ÉS SZARVATÓRÁS-
NEM AVASODIK
KÖNNYŰ ENGEDÉLYESSÉRT
ORVOSI AJÁNLVA
CSAK E VED JEGYGYEL

Magyar családnál

csinosan, butorozott tiszta utcai szoba azonnal kiadó; Via degli Orti, Casa Celligoi. Cím a kiadóhivatalban.

Csizmás Demeter

fiumei első magyar fodrász

VIA ADAMICH 2., az Európa szállodával szemben, készít mindennemű hajmunkát jutányos áron, úgy mint parókát, hajfonatot és mindentféle hajdiszt.

Bei- és külföldi illatszerek, a legjobb hajhullás és korpaképződés elleni szerek kaphatók.

Szájpadlás nélküli szabadalmazott

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készít
FRISCH LEO

az Adamich-tér sarkán Via Lido 2. II. em. (Rinaldi-ház) naponta d. e. 8-12 és d. u. 2-6.

Minden műtét fájdalom nélkül személyesen végez el.

Foghuzás, arany-ezüst és porcellán-plombirozás. Aranykoronák; szájpadlás nélküli arany fogsorok; porcellán és arany fogsorok (legujabb). Kaucsuk- és smaltó-fogsorok.

Katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők jelentékeny mérséklésben részesülnek.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek, stb. stb.

Leghatásosabb, legolcsóbb és teljesen ártalmatlan

FERTŐTLENÍTŐ SZER a Dr. Wittlin-féle világhírű

„DESODEROL-ZETA.“

Ez új találmányu szer pótolja a lysolt, naftalint, karbalt és feleslegessé teszi az összes eddig ismert rovarirtó porokat.

„Desoderol Zeta“ tisztítja a levegőt beteg- és gyermekszobákban, megóv fertőző betegségektől.

„Desoderol Zeta“ megöli a különböző betegségek csirait, bakteriumokat és bacillusokat.

„Desoderol Zeta“ kipusztít minden rovar, úgy mint svábbogarakat, poloskát, molyt, hangyát és azok fészkeit.

„Desoderol Zeta“ megszabadít patkány és egerektől.

„Desoderol Zeta“ szagtalanít istállókat, árnyékszékeket, egyéb büzös helyiséget és tárgyakat.

Nélkülözhetlen a háztartásban, nőknél és gyermekeknél testi ápolásra, orvosoknak kórtermekben, iskolákban, laktanyákban, vendéglőkben, kávéházakban és magánlakásokban.

Egyedüli óvszer fertőző betegségek terjedésének megállítására, egyetlen gazda és állattenyésztő sem nélkülözheti. Biztos szer a sértésvész és lépfene terjedésének megakadályozására.

Utolérhetetlen hatása, permetezés módjára a peronoszpóra és bármilyen más név alatt ismert övényt pusztító rovar, hernyó és gombák ellen.

Gabona magvak elvetés előtt „Desoderol Zeta“ oldatban való pácoltatásuk esetén féregmentesek maradnak.

„DESODEROL“ vegyi termékek gyárainak magyarországi vezérképviselése!

Telefon. + BUDAPEST, Akadémia-utca 15. sz. + Telefon.

Raktár: FIUME, VIA CIOTTA 1.

Kicsinybeni eladási árak: 1/4 Lt. K 0.50. 1/2 Lt. K 0.75. 1/3 Lt. K 1.20.

TESSÉK KÉRNI ANTISZEPTIKUS DESODEROL SZAPPANT.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

LIDO-VELENCE

Elsőrendű tengeri fürdő és klimatikus gyógyhely.

HUNGARIA-PALACE szálló

120 szobával és remek szalonokkal.

Külön e célra a higiénia legújabb követelményei szerint épített szálló minden modern kényelemmel.

A szálló nem tartozik semmiféle társasághoz s így módjában van mérsékelt árakat szabni.

Nagy kert és terras, kilátással a főtra.

Tulajdonos: FABRIZIO L.

Az egész személyzet magyarul beszél. Magyar konyhafőnök.

KŐBANYAI POLGÁRI SÖR.

VELENCE CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK
a Márkustér közvetlen közelében

teljesen újjáalakítva.

Szobák 2^{1/2} lirától, teljes penzió 9 lirától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.

Társaskocsi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!
GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

Villa Dražica Abbazia.

Szép fekvés, kilátással a tengerre.

Kényelmesen berendezett szobák

= MÉRSÉKELT ÁRAKON. =

„Antoniushof“

ABBAZIA, Reichsstrasse.

(KÖZVETLEN A KURPARK MELLETT.)

Kellemes otthon családok és magánosok részére.

Modern butorzatú, szép barátságos szobák.

Villanyvilágítás. — Mérsékelt árak.

A magyarok legkedveltebb pensiója és étterme a

SLATINA

étterem és pensio

ABBAZIABAN

szemben a Slatina fürdővel.

Gyönyörű árnyas kert. — Kitűnő konyha. — Tiszta italok. — Mérsékelt árak.

Magyarok itt találkozzunk!

Kovács I. magyar vendéglője

ABBAZIA

a Bellevue és Auge Gottes között.

Hideg és meleg ételek.

— FRISSEN CSAPOLT SÖR. —

MÉRSÉKELT ÁRAK

A Fiumei Népbank Részvénytársaság (Fiume, Andrassy-utca 1. sz. I. em.)

elfogad a legelőnyösebb feltételek mellett betéteket takarékkönyvekre, számlára és giro-számlára:

hitelt nyújt folyó számlára és elfogadványok a:

leszámított váltókat és kereskedelmi értékeket:

kibocsát csekkeket, utalványokat és hitelleveleket a monarchia és a külföld minden nagyobb városába:

vesz és elad értékpapírokat, külföldi váltókat és bel- és külföldi pénznemeket:

előleget nyújt árukra és értékpapírokra:

megőrizz és kezel értéktárgyakat:

gondoskodik okmányok, értékpapírok, szelvények és kisorolt értékek inkasszójáról: végrehajt tőzsdei

műveleteket kello gyorsasággal:

fizetéseket eszközöl mérsékelt feltételek mellett a főbb kereskedelmi piacokon.

LEDERER

Pensió és Szálloda ABBAZIÁBAN.

Magyarok kedvenc otthona 85 szobával.

A kurpark közvetlen közelében. Lift. Központi légfűtés. Vízvezeték. Villanyvilágítás. Tengeri és édesvíz fürdők a házban. Árnyas kert.

Tengeri kilátás. Saját házi autómobilom a lakók rendelkezésére áll. Telefon. Figyelmes és pontos kiszolgálás. Jutányos árak.

Szálloda és Pensió LACKNER

ABBAZIA, Reichsstrasse.

Gyönyörű tengeri kilátás majdnem minden szobából.

Magyarok kedvenc lakhelye.

OLCSÓ ÁRAK.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.

Fürdő a házban.

Villanyvilágítás.

Hotel Pension Herkules ABBAZIA.

Modern kényelemmel berendezett ház a molóval szemben. — Hires konyha. Családok részére mélyen leszállított árak.

E lapra hivatkozók kedvezményben részesülnek.

Tulajdonos: Wilsch Albert.

Friedrichshof

Szálloda és Villa Heim

ABBAZIA.

Gyönyörű árnyas kert és bekerített saját tengeri fürdővel.

Modern berendezés. — Egész éven át nyitva

Tulajdonos: HEIM F.,

a fiumei Deák szállónak 20 év óta tulajdonosa.

ELSŐRANGU fényképezési műterem

JELLUSICH

FIUME — ABBAZIA

(Corso) — (Angiolina fürdő)

Felvételek egész napon át művészies kivitelben készülnek.

„PORKERT“

fényképezési műterem

ABBAZIÁBAN, a Slatina fürdő mellett.

Kitűnő felvételek a nap bármely szakában.

Lokey kávéház ABBAZIA.

Reichsstrasse, a kurpark átellenében.

Magyarok kedvenc találkozó helye.

Figyelmes kiszolgálás.

Szálloda és pensió Ertl ABBAZIA.

Reichsstrasse. A kurpark mellett.

Tulajdonos: Trotter Viktor.

A magyarok legkedveltebb lakhelye.

Kitűnő és elismert konyha.

Előzékeny kiszolgálás. Mérsékelt árak.